ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 26ης Απριλίου 2010

για τη συμπλήρωση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν όσον αφορά την επιτήρηση των θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον ευρωπαϊκό οργανισμό για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης

(2010/252/ΕΕ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) [1], και ιδίως το άρθρο 12 παράγραφος 5,

την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η επιτήρηση των συνόρων έχει ως στόχο την αποτροπή της μη επιτρεπόμενης διέλευσης των συνόρων, την καταπολέμηση της διασυνοριακής εγκληματικότητας και τη σύλληψη ή τη λήψη μέτρων κατά των ατόμων που διήλθαν τα σύνορα παρανόμως. Η επιτήρηση των συνόρων πρέπει να είναι αποτελεσματική ώστε να εμποδίζεται και να αποθαρρύνεται η παράκαμψη των ελέγχων στα συνοριακά σημεία διέλευσης και να ανιχνεύεται η μη επιτρεπόμενη διέλευση των εξωτερικών συνόρων.

(2) Ο «ευρωπαϊκός οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης» (εφεξής «ο Οργανισμός») είναι επιφορτισμένος με τον συντονισμό της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, έτσι ώστε να διευκολύνεται η εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για την επιτήρηση των συνόρων. Απαιτούνται συμπληρωματικοί κανόνες όσον αφορά τις δραστηριότητες επιτήρησης των συνόρων που διεξάγονται από αεροναυτικές μονάδες ενός κράτους μέλους στα θαλάσσια σύνορα άλλων κρατών μελών, στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας που συντονίζεται από τον Οργανισμό και με σκοπό την περαιτέρω ενίσχυσή της.

(3) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 562/2006 και τις γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου, τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της επιχείρησης επιτήρησης θα πρέπει να είναι ανάλογα με τους επιδιωκόμενους στόχους και να σέβονται απολύτως τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα δικαιώματα των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο, ιδίως την απαγόρευση της *επαναπροώθησης*. Τα κράτη μέλη δεσμεύονται από τις διατάξεις του κεκτημένου περί ασύλου και ιδίως τις διατάξεις της οδηγίας 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα [2], σε ό,τι αφορά τις αιτήσεις ασύλου που υποβάλλονται στο έδαφος, καθώς και στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης των κρατών μελών.

(4) Στις συνόδους της 18ης και 19ης Ιουνίου 2009, καθώς και της 29ης και 30ής Οκτωβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε την ανάγκη να ενισχυθούν οι έλεγχοι των συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό και να θεσπιστούν σαφείς κανόνες εμπλοκής για τις κοινές περιπολίες. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου τόνισε επίσης την ανάγκη κανόνων για την αποβίβαση των διασωθέντων.

(5) Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το ότι οι επιχειρήσεις επιτήρησης των συνόρων υπό τον συντονισμό του Οργανισμού διεξάγονται σύμφωνα με επιχειρησιακό σχέδιο, καθώς και με βάση πρόγραμμα και οδηγίες που καθορίζει ένα κέντρο συντονισμού, στο οποίο εκπροσωπούνται τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και ο Οργανισμός·επίσης πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι, πριν από την έναρξη μιας επιχείρησης, προσδιορίζεται ένα ή περισσότερα κράτη μέλη υποδοχής των οποίων τα σύνορα υπόκεινται σε επιτήρηση.

(6) Η εφαρμογή της παρούσας απόφασης δεν θίγει την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών, και δεν επηρεάζειτις υποχρεώσεις των κρατών μελών που απορρέουν από τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, τη Διεθνή σύμβαση για την ασφάλεια της ανθρώπινης ζωής στη θάλασσα, τη Διεθνή σύμβαση για τη ναυτική έρευνα και διάσωση, τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος και το πρωτόκολλό της κατά της λαθρομετανάστευσης διά ξηράς, αέρος και θαλάσσης, τη σύμβαση περί της νομικής καταστάσεως των προσφύγων, τη σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και άλλες συναφείς διεθνείς πράξεις.

(7) Κατά τη διεξαγωγή επιχείρισης επιτήρησης των συνόρων στη θάλασσα, ενδέχεται να ανακύψει ανάγκη να παρασχεθεί αρωγή προς άτομα που βρίσκονται σε κίνδυνο.

[1] ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1.

[2] ΕΕ L 326 της 13.12.2005, σ. 13.

(8) Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, κάθε κράτος πρέπει να απαιτεί από τον πλοίαρχο του πλοίου που φέρει τη σημαία του να παρέχει, στο μέτρο του δυνατού και χωρίς να θέτει σε σοβαρό κίνδυνο το πλοίο, το πλήρωμα ή τους επιβάτες, βοήθεια σε κάθε πρόσωπο που κινδυνεύει στη θάλασσα και να προβεί, όσο το δυνατόν ταχύτερα, στη διάσωση των προσώπων που βρίσκονται σε κίνδυνο. Η βοήθεια αυτή πρέπει να παρέχεται ανεξαρτήτως της ιθαγένειας ή του νομικού καθεστώτος των προσώπων που τη χρειάζονται ή των συνθηκών υπό τις οποίες βρίσκονται.

(9) Για την εξασφάλιση καλύτερου στυντονισμού μεταξύ των κρατών μελών που συμμετέχουν στις επιχειρήσεις σε τέτοιες καταστάσεις και για τη διευκόλυνση της διεξαγωγής τέτοιων επιχειρήσεων, θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην παρούσα απόφαση μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές. Η παρούσα απόφαση δεν θα πρέπει να θίγει τις σχετικές με την έρευνα και διάσωση ευθύνες των αρχών, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι ο συντονισμός και η συνεργασία διεξάγονται με τέτοιον τρόπο ώστε οι διασωθέντες να οδηγούνται σε ασφαλή τόπο.

(10) Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και συνάδει με τις αρχές που αναγνωρίζονται κυρίως από τον Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, ιδίως την αρχή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, την αρχή της μη επαναπροώθησης, την αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης και τα δικαιώματα του παιδιού. Η παρούσα απόφαση θα πρέπει να εφαρμόζεται από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

(11) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης, δηλαδή η θέσπιση συμπληρωματικών κανόνων για την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων από τους συνοριοφύλακες που ενεργούν υπό τον συντονισμό του Οργανισμού, δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, εξαιτίας των διαφορών που παρουσιάζουν οι νομοθεσίες και οι πρακτικές τους, και συνεπώς μπορούν, λόγω του πολυεθνικού χαρακτήρα των επιχειρήσεων, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση δύναται να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία προς επίτευξη των στόχων αυτών όρια.

(12) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της. Δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση αναπτύσσει το κεκτημένο του Σένγκεν, η Δανία, σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω πρωτοκόλλου, αποφασίζει εντός περιόδου έξι μηνών μετά την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας απόφασης εάν θα την εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο.

(13) Όσον αφορά την Ισλανδία και τη Νορβηγία, η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του *κεκτημένου* Σένγκεν κατά την έννοια της συμφωνίας που συνήφθη από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Δημοκρατία της Ισλανδίας και το Βασίλειο της Νορβηγίας σχετικά με τη σύνδεση των εν λόγω χωρών προς τη θέση σε ισχύ, την εφαρμογή και την περαιτέρω ανάπτυξη του *κεκτημένου* του Σένγκεν ([1]), που υπάγονται στον τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 1, σημείο Α, της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου ([2]), της 17ης Μαΐου 1999 σχετικά με ορισμένες λεπτομέρειες εφαρμογής της εν λόγω συμφωνίας.

(14) Όσον αφορά την Ελβετία, η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του *κεκτημένου* του Σένγκεν, κατά την έννοια της συμφωνίας που συνήφθη μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν ([3]), οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα του άρθρου 1, σημείο Α της απόφασης 1999/437/ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/146/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2008, για τη σύναψη της εν λόγω συμφωνίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ([4]).

(15) Όσον αφορά το Λιχτενστάιν, η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του κεκτημένου Σένγκεν, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Ελβετικής Συνομοσπονδίας και του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν για την προσχώρηση του Πριγκιπάτου του Λιχτενστάιν στη συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας σχετικά με τη σύνδεση της Ελβετικής Συνομοσπονδίας προς την υλοποίηση, την εφαρμογή και την ανάπτυξη του κεκτημένου του Σένγκεν, οι οποίες εμπίπτουν στον τομέα του άρθρου 1, σημείο Α, της απόφασης 1999/437/ΕΚ του Συμβουλίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 της απόφασης 2008/261/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2008, για την υπογραφή του εν λόγω πρωτοκόλλου εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ([5]).

(16) Η παρούσα απόφαση αποτελεί ανάπτυξη των διατάξεων του *κεκτημένου* του Σένγκεν στις οποίες το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει, σύμφωνα με την απόφαση 2000/365/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, σχετικά με το αίτημα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν ([6]). Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει, κατά συνέπεια, στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

(17) Η παρούσα απόφαση συνιστά ανάπτυξη των διατάξεων του *κεκτημένου* του Σένγκεν στις οποίες η Ιρλανδία δεν συμμετέχει, σύμφωνα με την απόφαση 2002/192/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Φεβρουαρίου 2002, σχετικά με το αίτημα της Ιρλανδίας να συμμετέχει σε ορισμένες από τις διατάξεις του κεκτημένου του Σένγκεν ([7]). Η Ιρλανδία δεν συμμετέχει, κατά συνέπεια, στην έκδοσή της και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

([1]) ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 36.
([2]) ΕΕ L 176 της 10.7.1999, σ. 31.
([3]) ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 52.
([4]) ΕΕ L 53 της 27.2.2008, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 83 της 26.3.2008, σ. 3.
([6]) ΕΕ L 131 της 1.6.2000, σ. 43.
([7]) ΕΕ L 64 της 7.3.2002, σ. 20.

(18) Η επιτροπή του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, της οποίας η γνώμη ζητήθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2009, δεν γνωμοδότησε, με συνέπεια, σύμφωνα με το άρθρο 5α παράγραφος 4 στοιχείο α) της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή [1], την υποβολή εκ μέρους της Επιτροπής, πρότασης στο Συμβούλιο σχετικά με τα ληπτέα μέτρα και την ταυτόχρονη διαβίβασή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η επιτήρηση των θαλάσσιων εξωτερικών συνόρων στο πλαίσιο της επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών, υπό τον συντονισμό του ευρωπαϊκού οργανισμού για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ο Οργανισμός»), διέπεται από τους κανόνες που ορίζονται στο μέρος Ι του παραρτήματος. Αυτοί οι κανόνες, καθώς και οι μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές που προβλέπονται στο μέρος ΙΙ του παραρτήματος, αποτελούν μέρος του επιχειρησιακού σχεδίου που καταρτίζεται για κάθε επιχείρηση που συντονίζεται από τον Οργανισμό.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Λουξεμβούργο, 26 Απριλίου 2010.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
Μ. Á. MORATINOS

[1] ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΡΟΣ Ι

Κανόνες για επιχειρήσεις θαλάσσιων συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό

1. **Γενικές αρχές**

1.1. Τα μέτρα που λαμβάνονται για τους σκοπούς της επιχείρησης επιτήρησης εκτελούνται σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα κατά τρόπο που να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια των συλληφθέντων ή διασωθέντων, ούτε των μονάδων που συμμετέχουν.

1.2. Κανείς δεν αποβιβάζεται ή παραδίδεται με άλλο τρόπο στις αρχές μιας χώρας κατά παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης ή στην οποία υπάρχει κίνδυνος να απελαθεί ή να επαναπροωθηθεί προς άλλη χώρα κατά παράβαση αυτής της αρχής. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 1.1, τα πρόσωπα που συλλαμβάνονται ή διασώζονται ενημερώνονται δεόντως, ούτως ώστε να μπορούν να εκφράσουν τους λόγους για τους οποίους πιστεύουν ότι η αποβίβαση στον προτεινόμενο τόπο θα συνιστούσε παράβαση της αρχής της μη επαναπροώθησης.

1.3. Καθ' όλη τη διάρκεια της εν λόγω επιχείρησης, λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες των παιδιών, των θυμάτων παράνομης διακίνησης, των προσώπων που χρήζουν επείγουσας ιατρικής βοήθειας, των προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και άλλων προσώπων των οποίων η κατάσταση είναι ιδιαίτερα ευάλωτη.

1.4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι συνοριοφύλακες που συμμετέχουν στην εκάστοτε επιχείρηση επιτήρησης να είναι κατηρτισμένοι όσον αφορά τις εφαρμοστέες διατάξεις της νομοθεσίας περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περί προσφύγων και να είναι εξοικειωμένοι με το διεθνές καθεστώς που διέπει την έρευνα και διάσωση.

2. **Σύλληψη**

2.1. Μόλις εντοπισθεί, το πλοίο ή άλλο θαλάσσιο σκάφος (εφεξής «πλοίο») προσεγγίζεται για να εξακριβωθεί η ταυτότητα και η εθνικότητά του και, εν αναμονή περαιτέρω μέτρων, παρακολουθείται από απόσταση ασφαλείας. Οι πληροφορίες σχετικά με το πλοίο διαβιβάζονται πάραυτα στο κέντρο συντονισμού που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο και για τους σκοπούς της θαλάσσιας επιχείρησης την οποία συντονίζει ο Frontex.

2.2. Αν επίκειται ή είναι ήδη γεγονός η είσοδος του πλοίου στη συνορεύουσα ζώνη ή στα χωρικά ύδατα ενός κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στην επιχείρηση, οι πληροφορίες σχετικά με το πλοίο κοινοποιούνται στο κέντρο συντονισμού, το οποίο με τη σειρά του τις διαβιβάζει στο οικείο κράτος μέλος.

2.3. Οι πληροφορίες για κάθε πλοίο που είναι ύποπτο για την άσκηση παράνομων δραστηριοτήτων στη θάλασσα εκτός του πεδίου της επιχείρησης κοινοποιούνται στο κέντρο συντονισμού, το οποίο με τη σειρά του τις διαβιβάζει στο ή στα οικεία κράτη μέλη.

2.4. Τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο της επιχείρησης επιτήρησης κατά πλοίων ή άλλου είδους θαλάσσιων σκαφών για τα οποία υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι μεταφέρουν πρόσωπα που επιδιώκουν να αποφύγουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων, ενδέχεται να περιλαμβάνουν:

α) αιτήσεις παροχής πληροφοριών και έγγραφα σχετικά με την κυριότητα, τη νηολόγηση, τις λεπτομέρειες του ταξιδιού και την ταυτότητα, την ιθαγένεια και άλλα συναφή στοιχεία των επιβαινόντων στο πλοίο·

β) την ανάσχεση του πλοίου, την επιβίβαση σε αυτό και τη διεξαγωγή ερευνών με αντικείμενο το ίδιο το πλοίο, το φορτίο του και τους επιβαίνοντες, καθώς και την ανάκριση των επιβαινόντων·

γ) την ενημέρωση των επιβαινόντων για το ότι δεν έχουν το δικαίωμα να διασχίσουν τα σύνορα και ότι τα πρόσωπα που κυβερνούν το σκάφος ενδέχεται να αντιμετωπίσουν κυρώσεις για διευκόλυνση του ταξιδιού·

δ) την κατάσχεση του πλοίου και τη σύλληψη των προσώπων που επιβαίνουν σε αυτό·

ε) την έκδοση διαταγής προς το πλοίο να μεταβάλει πορεία έτσι ώστε να εξέλθει ή να παύσει να κατευθύνεται προς τα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη, τη συνοδεία του σκάφους ή την πλεύση δίπλα σε αυτό μέχρι να εξασφαλισθεί ότι το πλοίο κατευθύνεται προς την εν λόγω πορεία·

στ) την προσαγωγή του πλοίου ή των επιβαινόντων σε αυτό σε τρίτη χώρα ή την παράδοση του πλοίου ή των επιβαινόντων στις αρχές τρίτης χώρας·

ζ) την προσαγωγή του πλοίου ή των επιβατών σε αυτό στο κράτος μέλος υποδοχής ή σε άλλο κράτος μέλος που συμμετέχει στην επιχείρηση.

2.5. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.4 λαμβάνονται υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

2.5.1. Χωρικά ύδατα και συνορεύουσα ζώνη

2.5.1.1. Τα μέτρα που προβλέπονται στο σημείο 2.4 λαμβάνονται με την έγκριση και με βάση τις οδηγίες του κράτους μέλους υποδοχής, που διαβιβάζονται στη συμμετέχουσα μονάδα μέσω του κέντρου συντονισμού. Προς τον σκοπό αυτό, η συμμετέχουσα μονάδα κοινοποιεί, μέσω του κέντρου συντονισμού, στο κράτος μέλος υποδοχής, κατά πόσον ο πλοίαρχος του παρακρατούμενου σκάφους έχει ζητήσει να ειδοποιηθεί διπλωματικός αντιπρόσωπος ή προξενικός υπάλληλος του κράτους της σημαίας.

2.5.1.2. Κάθε επιχειρησιακή δραστηριότητα στα χωρικά ύδατα ή τη συνορεύουσα ζώνη κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στην επιχείρηση διεξάγεται με βάση την έγκριση και τις οδηγίες του παράκτιου κράτους. Το κέντρο συντονισμού ενημερώνεται για κάθε επικοινωνία με το παράκτιο κράτος και για κάθε επακόλουθη ενέργεια.

2.5.2. Ανοιχτή θάλασσα πέραν της συνορεύουσας ζώνης

2.5.2.1. Αν το πλοίο φέρει τη σημαία ή διακριτικά σημεία νηολόγησης που αντιστοιχούν στην εθνικότητα κράτους μέλους που συμμετέχει στην επιχείρηση, τα μέτρα που προβλέπονται στο σημείο 2.4 λαμβάνονται αφού εξασφαλισθεί η έγκριση του κράτους της σημαίας. Ο εθνικός υπάλληλος που αντιπροσωπεύει το εν λόγω κράτος μέλος στο κέντρο συντονισμού είναι εξουσιοδοτημένος να χορηγεί ή να διαβιβάζει την εν λόγω έγκριση.

2.5.2.2. Εάν το πλοίο φέρει τη σημαία ή διακριτικά σημεία νηολόγησης κράτους μέλους που δεν συμμετέχει στην επιχείρηση ή τρίτης χώρας, ζητείται, διά της κατάλληλης οδού, επιβεβαίωση της νηολόγησης από το κράτος της σημαίας και, εφόσον υπάρξει επιβεβαίωση της εθνικότητας, ζητείται από το κράτος αυτό, σύμφωνα με το πρωτόκολλο του Παλέρμο για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, να λάβει τα μέτρα που προβλέπονται στο σημείο 2.4.

Το κέντρο συντονισμού ενημερώνεται για οποιαδήποτε επικοινωνία με το κράτος της σημαίας.

2.5.2.3. Σε περίπτωση που υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι ένα πλοίο, μολονότι φέρει ξένη σημαία ή αρνείται να επιδείξει τη σημαία του, έχει στην πραγματικότητα εθνικότητα ίδια με εκείνη της συμμετέχουσας μονάδας, η συμμετέχουσα αυτή μονάδα προβαίνει σε εξακρίβωση του δικαιώματος του πλοίου να φέρει τη σημαία του. Για τον σκοπό αυτόν, μπορεί να στείλει λέμβο υπό τη διοίκηση αξιωματικού στο ύποπτο πλοίο. Αν, μετά τον έλεγχο των εγγράφων, η υπόνοια εξακολουθεί να υπάρχει, η συμμετέχουσα μονάδα προβαίνει σε περαιτέρω έρευνα πάνω στο πλοίο, η οποία θα πρέπει να γίνει με κάθε δυνατή επιμέλεια. Η χώρα της οποίας τη σημαία εικάζεται ότι φέρει το πλοίο ενημερώνεται σχετικά μέσω της κατάλληλης οδού.

2.5.2.4. Σε περίπτωση που υπάρχει εύλογη υπόνοια ότι ένα πλοίο, μολονότι φέρει ξένη σημαία ή αρνείται να επιδείξει τη σημαία του, έχει στην πραγματικότητα την εθνικότητα κάποιου άλλου κράτους μέλους που συμμετέχει στην επιχείρηση, ελέγχεται το δικαίωμα του πλοίου να φέρει τη σημαία του αφού εξασφαλισθεί η έγκριση του εν λόγω κράτους μέλους. Ο εθνικός υπάλληλος που αντιπροσωπεύει το εν λόγω κράτος μέλος στο κέντρο συντονισμού είναι εξουσιοδοτημένος να χορηγεί ή να διαβιβάζει την εν λόγω έγκριση.

Αν, στις ανωτέρω περιπτώσεις, οι υπόνοιες για την εθνικότητα του πλοίου αποδειχθούν βάσιμες, λαμβάνονται τα μέτρα που προβλέπονται στο σημείο 2.4, υπό τους όρους που προβλέπονται στο σημείο 2.5.2.1.

2.5.2.5. Εφόσον υπάρχουν εύλογες υπόνοιες ότι το πλοίο στερείται εθνικότητας ή ότι μπορεί να εξομοιωθεί με πλοίο άνευ εθνικότητας, η συμμετέχουσα μονάδα προβαίνει σε εξακρίβωση του δικαιώματος του πλοίου να φέρει τη σημαία του. Για τον σκοπό αυτόν, μπορεί να στείλει λέμβο υπό τη διοίκηση αξιωματικού στο ύποπτο πλοίο. Αν, μετά τον έλεγχο των εγγράφων, η υπόνοια εξακολουθεί να υπάρχει, η περιπολούσα μονάδα προβαίνει σε περαιτέρω έρευνα πάνω στο πλοίο, η οποία γίνεται με κάθε δυνατή επιμέλεια.

Τα μέτρα που προβλέπονται στο σημείο 2.4 λαμβάνονται εάν αποδειχθεί βάσιμη η υπόνοια ότι το πλοίο στερείται εθνικότητας και υπάρχει εύλογη υπόνοια ότι το πλοίο επιδίδεται στην παράνομη διακίνηση μεταναστών διά θαλάσσης, κατά την έννοια του πρωτοκόλλου για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών διά ξηράς, αέρος και θαλάσσης, το οποίο αποτελεί συμπλήρωμα της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διακρατικού οργανωμένου εγκλήματος.

Ένα πλοίο στερείται εθνικότητας ή μπορεί να εξομοιωθεί με πλοίο άνευ εθνικότητας, εάν το πλοίο δεν έχει λάβει άδεια από κανένα κράτος για να φέρει τη σημαία του ή αν το πλοίο ταξιδεύει με τις σημαίες δύο ή περισσοτέρων κρατών, τις οποίες χρησιμοποιεί προς διευκόλυνσή του.

2.5.2.6. Εν αναμονή της έκδοσης αδείας από το κράτος της σημαίας ή εφόσον δεν υπάρχει άδεια του κράτους της σημαίας, το πλοίο παρακολουθείται από απόσταση ασφαλείας. Κανένα άλλο μέτρο δεν λαμβάνεται χωρίς τη ρητή άδεια του κράτους της σημαίας, με εξαίρεση τα μέτρα που απαιτούνται για την αποσόβηση επικείμενου κινδύνου για τη ζωή προσώπων, όπως καθορίζεται στο τμήμα 1 του Μέρους ΙΙ, ή μέτρα προβλεπόμενα από συναφείς διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες, ή αν δεν έχει εισέλθει το πλοίο στη συνορεύουσα ζώνη.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Κατευθυντήριες γραμμές γα τα περιστατικά έρευνας και διάσωσης και για την αποβίβαση στο πλαίσιο επιχειρήσεων θαλάσσιων συνόρων που συντονίζονται από τον Οργανισμό

1. **Περιστατικά έρευνας και διάσωσης**

1.1. Τα κράτη μέλη πληρούν την υποχρέωση αρωγής σε πρόσωπα που βρίσκονται σε κίνδυνο στη θάλασσα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις των διεθνών συμβάσεων σχετικά με τα περιστατικά έρευνας και διάσωσης και σύμφωνα με τις απαιτήσεις για το σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι συμμετέχουσες μονάδες παρέχουν βοήθεια σε κάθε πλοίο ή πρόσωπο που βρίσκεται σε κίνδυνο στη θάλασσα, ανεξαρτήτως της ιθαγενείας ή του καθεστώτος του προσώπου αυτού ή των συνθηκών υπό τις οποίες βρίσκεται το πρόσωπο αυτό.

1.2. Οσάκις η συμμετέχουσα μονάδα είναι αντιμέτωπη, κατά τη διάρκεια της επιχείρησης επιτήρησης των συνόρων, με κατάσταση στην οποία υπάρχει αβεβαιότητα ή φόβος για την ασφάλεια πλοίου ή κάποιου εκ των επιβαινόντων σε αυτό, διαβιβάζει το ταχύτερο δυνατό κάθε διαθέσιμη πληροφορία στο κέντρο συντονισμού διάσωσης το οποίο είναι αρμόδιο για την περιοχή έρευνας και διάσωσης όπου υφίσταται η προαναφερθείσα κατάσταση.

Σε περίπτωση που το κέντρο συντονισμού διάσωσης της τρίτης χώρας που είναι αρμόδιο για την εκάστοτε περιοχή έρευνας και διάσωσης δεν απαντήσει στην κοινοποίηση που του έχει διαβιβάσει η συμμετέχουσα μονάδα, η τελευταία πρέπει να επικοινωνεί με το κέντρο συντονισμού διάσωσης του κράτους μέλους υποδοχής.

Εν αναμονή οδηγιών από το κέντρο συντονισμού διάσωσης, οι συμμετέχουσες μονάδες πρέπει να λαμβάνουν όλα τα δέοντα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας των εν λόγω προσώπων.

1.3. Οι συμμετέχουσες μονάδες πρέπει να λαμβάνουν υπόψη όλες τις συναφείς παραμέτρους και να κοινοποιούν τις εκτιμήσεις τους στο αρμόδιο κέντρο συντονισμού διάσωσης, καθώς και τα ακόλουθα ιδίως θέματα:

α) την ύπαρξη αίτησης συνδρομής·

β) το αξιόπλοο του πλοίου και την πιθανότητα να μη φθάσει στον τελικό του προορισμό·

γ) τον αριθμό επιβατών σε συνάρτηση με τον τύπο του πλοίου (υπερφόρτωση)·

δ) τη διάθεση επαρκών εφοδίων (καυσίμων, νερού, τροφίμων κ.λπ.) μέχρι να φθάσει το πλοίο στην ξηρά·

ε) την ύπαρξη κατηρτισμένου πληρώματος και πλοιάρχου·

στ) την ύπαρξη εξοπλισμού ασφαλείας, πλοήγησης και επικοινωνίας·

ζ) την παρουσία επιβατών που χρήζουν επείγουσας ιατρικής φροντίδας·

η) την ύπαρξη επιβατών που έχουν αποβιώσει·

θ) την ύπαρξη εγκύων γυναικών ή παιδιών·

ι) τις καιρικές συνθήκες και την κατάσταση της θάλασσας.

1.4. Η ύπαρξη κατάστασης εκτάκτου ανάγκης δεν θα πρέπει να εξαρτάται αποκλειστικά ούτε να προσδιορίζεται με γνώμονα το κατά πόσον έχει όντως ζητηθεί η παροχή συνδρομής.

Σε περίπτωση που, μολονότι ένα πλοίο θεωρείται ότι βρίσκεται σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, οι επιβαίνοντες σε αυτό αρνούνται την αποδοχή συνδρομής, η συμμετέχουσα μονάδα πρέπει να ενημερώνει σχετικά το κέντρο συντονισμού διάσωσης και να εξακολουθεί να εκπληρώνει καθήκον επιμέλειας, λαμβάνοντας κάθε μέτρο που κρίνεται απαραίτητο για την ασφάλεια των εν λόγω προσώπων, απέχοντας συγχρόνως από κάθε ενέργεια που θα μπορούσε να επιδεινώσει την κατάσταση ή να επαυξήσει την πιθανότητα πρόκλησης σωματικής βλάβης ή απώλειας ζωής.

1.5. Το κέντρο συντονισμού της επιχείρησης πρέπει να ενημερώνεται το ταχύτερο δυνατό για κάθε επικοινωνία με το κέντρο συντονισμού διάσωσης και για τις ενέργειες που έχει αναλάβει η συμμετέχουσα μονάδα.

1.6. Εάν το πλοίο δεν μπορεί ή δεν μπορεί πλέον να θεωρηθεί ότι βρίσκεται σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης ή εάν η επιχείρηση έρευνας και διάσωσης έχει ολοκληρωθεί, η συμμετέχουσα μονάδα θα πρέπει, σε συνεννόηση με το κέντρο συντονισμού της επιχείρησης, να επαναλάβει την επιχείρηση σύμφωνα με το μέρος Ι.

2. **Αποβίβαση**

2.1. Το επιχειρησιακό σχέδιο πρέπει να προσδιορίζει επακριβώς τις λεπτομέρειες για την αποβίβαση των συλληφθέντων ή διασωθέντων, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τυχόν ισχύουσες διμερείς συμφωνίες. Το επιχειρησιακό σχέδιο δεν έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή υποχρεώσεων σε κράτη μέλη τα οποία δεν συμμετέχουν στην επιχείρηση.

Με την επιφύλαξη της ευθύνης του κέντρου συντονισμού διάσωσης, και εφόσον δεν ορίζεται άλλως από το επιχειρησιακό σχέδιο, προτεραιότητα θα πρέπει να δίνεται στην αποβίβαση στην τρίτη χώρα από όπου αναχώρησε το πλοίο το οποίο μεταφέρει τα εν λόγω πρόσωπα ή από τα χωρικά ύδατα ή την περιοχή έρευνας και διάσωσης της οποίας διήλθε το πλοίο αυτό και, εφόσον τούτο δεν είναι δυνατό, θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στην αποβίβαση στο κράτος μέλος υποδοχής, εκτός εάν κάτι άλλο πρέπει να γίνει προκειμένου να εξασφαλισθεί η ασφάλεια των προσώπων αυτών.

2.2. Το κέντρο συντονισμού πρέπει να ενημερώνεται για την παρουσία προσώπων κατά την έννοια της παραγράφου 1.2 του μέρους Ι, και θα πρέπει να διαβιβάζει τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους υποδοχής. Βάσει αυτών των πληροφοριών, το επιχειρησιακό σχέδιο θα πρέπει να προσδιορίζει τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στη συνέχεια.